

Oproep aan financiers

Wat verlang ik ernaar om in een wereld te leven waarin we goed zijn voor alle mensen en al het leven op aarde. Een wereld waarin we de gezamenlijk geproduceerde koek eerlijk onder elkaar verdelen. En waar we respectvol met de natuur omgaan. Wil jij dat ook? Welk antwoord zie jij in je hart?

TEKST DAMARIS MATTHIJSEN | BEELD SANNE SCHOUWINK

Ik zie slechts één oplossing: breken met de gedachte dat we van geld meer geld moeten maken, zonder zelf reële waarden te scheppen die voorzien in behoeften. Ophouden te denken dat de productiemiddelen kapitaal, arbeid en grond, privaat eigendom en daarmee verhandelbare goederen zijn zoals broden, broeken of auto's. Hoe een samenleving functioneert, wordt bepaald door hoe zij de uitwisseling en toewijzing van deze productiemiddelen regelt. Nu is dat een combinatie van de overheid en de staat; markt en marktregulering. En daarmee verloopt de toewijzing van de productiemiddelen via de markt en de hoogste bidder. Zij komen in handen van mensen met geld en zo worden mensen met geld steeds rijker en mensen zonder geld steeds armer. Zolang deze markt er is, spelen oneigenlijke belangen mee die voorkomen dat de middelen worden toegewezen aan mensen die er iets goeds mee doen voor de samenleving. Zo worden mens en natuur nooit leidend. Markt is markt, gereguleerd of niet. Het in handen krijgen en houden van onze gemene goederen door middel van het hoogste bod kan simpelweg niet meer.

Pas als we dus deze productiemiddelen uit het marktsysteem en zelfs uit het geldsysteem halen, en onze commons daarmee feitelijk van zichzelf maken, kunnen ze voor en door mensen worden beheerd en in goed onderling overleg wor-

den uitgewisseld en toegewezen, 'peer governance' georganiseerd, door gelijken onder gelijken. Van binnenuit, vanuit vrije wil, vanuit liefde voor mens en Aarde, voorbij de staat en de markt als toewijzingsmechanisme. We hebben het immers over onszelf (kapitaal), elkaar (arbeid) en de Aarde (grond).

Waarom eigenlijk? Omdat dit dé inputfactoren voor de economie zijn. Zonder kapitaal, arbeid en grond geen productie. En zonder productie geen zorg en onderhoud van het leven. En leven gun ik ons allemaal, of we nu met veel of met weinig op deze Aarde zijn.

NIEUWE SAMENLEVING

En nu komen we werkelijk in een nieuwe samenleving terecht. Waarin economie het produceren, distribueren en consumeren van reële economische waarden is, niet meer en niet minder. Waarin mensen zichzelf tot uitdrukking kunnen brengen. En waarin de onderlinge betrekkingen van binnenuit worden geregeld. Zie jij die nieuwe samenleving voor je?

Een spannend en bijzonder voorbeeld ter illustratie van dit verhaal zijn de dierentuinen in Europa (zie de uitzending van EenVandaag van 18 mei 2021: *Dan verkoop je toch een olifant; Waarom dierentuinen er financieel niks aan hebben om dieren weg te doen.*) Dierentuinen hebben in de jaren zestig wereldwijd met elkaar afgesproken dat dieren alleen onderling

DAMARIS MATTHIJSEN:
“DE AARDE HEEFT
FINANCIERS NODIG.”

geruïld en niet meer verkocht en aangekocht mochten worden. Ze staan dus sinds die tijd niet als vermogen op de balans en kunnen dus ook geen begrotingstekort meer dichtten. Met corona en teruglopende bezoekersinkomsten werd gesuggereerd een leeuw te verkopen. Maar dat kan dus helemaal niet: de leeuw heeft voor de dierentuin geen financiële verkoopwaarde, alleen bezoekerswaarde. We kunnen ons de consequenties bijna niet voorstellen. De financiële prikkel om te verkopen aan de hoogste bidder is namelijk werkelijk uit het systeem gezuiverd. Er is alleen nog de overweging: wat is goed voor de leeuw, de dierentuin, de bezoeker? Wat zou het voor onze grond en het kapitaal dat we met elkaar opbouwen betekenen als ook deze verschoond mogen worden van de financiële prikkel die bepaalt wie er wat mee mag doen?

ANDERE WERELD

Dan leven we echt in een heel andere wereld. En het leuke is dat deze wereld er al is. Er komen steeds meer bedrijven die van zichzelf zijn (steward ownership), die kiezen voor zelfsturing (Squarewise, Bord & Stift, Burgerboerderij de Patrijs), die investeringsgeld ophalen in de eigen gemeenschap, die elkaar helpen bij liquiditeitstekorten (coöperatie Sleipnir) en

ACTUELE VRAAGSTUKKEN

Damaris Matthijsen en Jac Hielema van Economy Transformers schrijven voor het New Financial Magazine afwisselend een column over actuele vraagstukken met betrekking tot het financiële systeem, de uitwisseling en toewijzing van productiemiddelen, zin en betekenis van geld, eigendom, waarde en aarde. Reacties zijn welkom! Meer informatie: www.economytransformers.nl.

die de grond weer van zichzelf maken (Veerhuis, Stichting Grond van Bestaan). De gedroomde toekomst is er al.

Mensen kunnen iets nieuws creëren als we durven dromen, als we het ons voor kunnen stellen. Hoe kan jij als financier de transformatie mede vormgeven en ervoor zorgen dat met jouw geld mensen en landschappen werkelijk opbloeien? Ik heb een idee: help de Aarde weer van zichzelf te worden. Door haar vrij te maken van het geldsysteem en beschikbaar te maken voor mensen die er iets moois, goeds en waars op doen. Ze bestaan al en zijn succesvol. Mag ik jou uitnodigen mee te doen? Ik denk graag met je mee! ■